

ECLI:NL:HR:2013:74

Instantie

Hoge Raad

Datum uitspraak

25-06-2013

Datum publicatie

08-07-2013

Zaaknummer

13/00068 H

Rechtsgebieden

Strafrecht

Bijzondere kenmerken

Herziening

Inhoudsindicatie

Herziening. Dienstweigering. Nederlands-Indië. Nu de Wet van 23 juli 1923, Stb. 357 een uitputtende regeling geeft voor de erkenning van gewetensbezwaren, is geen plaats voor andere gewetensbezwaren als strafuitsluitingsgrond, zoals de Hoge Raad nadien, aangaande de Wet Gewetensbezwaren Militaire Dienst (Stb. 1962, 370) en in overeenstemming met eerdere rechtspraak aangaande wettelijke ontheffingsmogelijkheden i.v.m. gewetensbezwaren, heeft beslist, HR NJ 1989/109. De mede aan de aanvraag ten grondslag gelegde omstandigheid dat de maatschappelijke opvattingen omtrent de strafwaardigheid van de bewezenverklaarde gedraging na het onherroepelijk worden van de veroordeling zijn gewijzigd, kan niet worden aangemerkt als een voor herziening vereist (nieuw) "gegeven". Indien en voor zover een dergelijke wijziging van de opvatting leidt tot een maatschappelijk breed gedragen wens dat de gevolgen van een dergelijke veroordeling worden geredresseerd, is het niet aan de herzieningsrechter, maar aan de politieke en wetgevende organen te beoordelen of, en zo ja op welke wijze aan die wens kan worden tegemoetgekomen.

Vindplaatsen

Rechtspraak.nl

Uitspraak

25 juni 2013

Strafkamer

nr. 13/00068 H

Hoge Raad der Nederlanden

Arrest

op een aanvraag tot herziening van een in kracht van gewijsde gegane sententie van het Hoog Militair Gerechtshof te 's-Gravenhage van 3 mei 1950, nummer 41/50, ingediend door mr. L. Zegveld en mr. B. Vossenbergh, beiden advocaat te Amsterdam, namens:

[Aanvrager], geboren te [geboorteplaats] op [geboortedatum] 1929.

1 De uitspraak waarvan herziening is gevraagd

Het Hoog Militair Gerechtshof heeft in hoger beroep met uitzondering van de oplegging van de straf bevestigd een vonnis van de Krijgsraad te Velde-West van 25 januari 1950 en de aanvrager ter zake van "opzettelijke ongehoorzaamheid, gepleegd in tijd van oorlog, waarbij de schuldige opzettelijk in zijn ongehoorzaamheid volhardt, nadat een meerdere hem uitdrukkelijk op zijn strafbaarheid heeft gewezen" veroordeeld tot een gevangenisstraf van drie jaren met handhaving van de bij het vonnis opgelegde straf van ontslag uit de militaire dienst zonder ontzetting van de bevoegdheid om bij de gewapende macht te dienen.

2 De aanvraag tot herziening

De aanvraag tot herziening is aan dit arrest gehecht en maakt daarvan deel uit. De aanvraag is mondeling toegelicht. De Hoge Raad heeft kennisgenomen van de nadien binnengekomen correspondentie met betrekking tot deze aanvraag.

3 Beoordeling van de aanvraag

3.1.

Als grondslag voor een herziening kan, voor zover hier van belang, krachtens het eerste lid aanhef en onder c van art. 457 Sv slechts dienen een door bescheiden gestaafd gegeven dat bij het onderzoek op de terechtzitting aan de rechter niet bekend was en dat het ernstige vermoeden wekt dat indien dit gegeven bekend zou zijn geweest, het onderzoek van de zaak zou hebben geleid hetzij tot een vrijspraak van de gewezen verdachte, hetzij tot een ontslag van alle rechtsvervolging, hetzij tot de niet-ontvankelijkverklaring van het openbaar ministerie, hetzij tot de toepassing van een minder zware strafbepaling.

3.2.

De aanvraag berust op de stelling dat het ernstige vermoeden bestaat dat, indien de rechter die de veroordelende uitspraak heeft gewezen in volle omvang bekend was geweest met nieuwe historische gegevens over de aard van het Nederlandse militaire ingrijpen in het voormalige Nederlands-Indië die in de loop der jaren zijn bekend geworden en met de thans daaraan ontleende wetenschappelijke en maatschappelijke inzichten, hij wegens het bestaan van ernstige (politieke) gewetensbezwaren, een strafuitsluitingsgrond zou hebben aangenomen en de aanvrager zou hebben ontslagen van alle rechtsvervolging.

De aanvraag steunt tevens op de stelling dat het ernstige vermoeden bestaat dat het Openbaar Ministerie in de vervolging niet-ontvankelijk zou zijn verklaard. Tijdens de mondelinge toelichting hebben de raadslieden van de aanvrager de aanvraag in zoverre ingetrokken.

3.3.

Uit de ten tijde van de berechting van de aanvrager van kracht zijnde Wet van 23 juli 1923, Stb. 357, betreffende dienstweigering, die een uitputtende regeling geeft voor de erkenning van gewetensbezwaren, moet worden afgeleid dat de wetgever destijds slechts heeft willen weten van gewetensbezwaren van de militair die voortvloeien uit "zijn overtuiging dat hij den evenmensch niet mag doden". Dat brengt mee dat dan geen plaats meer is voor andere gewetensbezwaren als strafuitsluitingsgrond, zoals de Hoge Raad nadien, aangaande de Wet Gewetensbezwaren Militaire Dienst (Stb. 1962, 370) en in overeenstemming met eerdere rechtspraak aangaande wettelijke ontheffingsmogelijkheden in verband met gewetensbezwaren, heeft beslist bij arrest van 9 februari 1988, LJN AC0740, NJ 1989/109.

3.4.

Opmerking verdient nog dat de mede aan de aanvraag ten grondslag gelegde omstandigheid dat de maatschappelijke opvattingen omtrent de strafwaardigheid van de bewezenverklarde gedraging na het onherroepelijk worden van de veroordeling zijn gewijzigd, niet kan worden aangemerkt als een voor herziening vereist (nieuw) "gegeven" als hiervoor onder 3.1 bedoeld.

Indien en voor zover een dergelijke wijziging van opvatting leidt tot een maatschappelijk voldoende breed gedragen wens dat de gevolgen van een dergelijke veroordeling worden geredresseerd, is het niet aan de herzieningsrechter, maar aan de politieke en wetgevende organen te beoordelen of, en zo ja op welke wijze aan die wens kan worden tegemoetgekomen.

3.5.

Uit hetgeen hiervoor is overwogen vloeit voort dat de aanvraag kennelijk ongegrond is, zodat als volgt moet worden beslist.

4 Beslissing

De Hoge Raad wijst de aanvraag tot herziening af.

Dit arrest is gewezen door de vice-president A.J.A. van Dorst als voorzitter, en de raadsheren J.P. Balkema, J.W. IJssink, N. Jörg en V. van den Brink in bijzijn van de waarnemend griffier E. Schnetz, en uitgesproken ter openbare terechtzitting van 25 juni 2013.

Mr. Balkema en mr. IJssink zijn buiten staat dit arrest te ondertekenen.